

PANDEMİ SÜRECİNDE ONLİNE ANKET UYGULAMASI

¹Yalçın EZGİNCİ

¹Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü,
Konya, TÜRKİYE

¹yezginci@ktun.edu.tr

(Geliş/Received: 05.11.2020; Kabul/Accepted in Revised Form: 21.12.2020)

ÖZ: Covid-19 pandemisi nedeniyle Üniversitemizde alt yapı imkânları nispetinde ve paydaşların etkin katılımı ile 23 Mart 2020 tarihinde uzaktan eğitime geçilmiştir. Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümünde Devre Analizi Laboratuvar dersi, dönem başından pandemi kısıtlamalarının başladığı tarihe kadar (ilk 5 hafta) normal yüz yüze laboratuvar uygulamaları olarak gerçekleştirildi. Pandemi kısıtlarından itibaren uzaktan eğitim, Öğretim Yönetim Sistemleri (ÖYS) üzerinden asenkron videolar, ders notları ve canlı ders uygulamaları ile yapılmıştır. Eğitimin değerlendirilmesinde, ara sınav ve final sınavları yerine, her bir öğrenciye farklı bir çalışma içeren ödev uygulaması tercih edilmiştir. Kamuoyunda uzaktan eğitim ve sınavları hakkında yapılan tartışmaların öğrencilerde bir karşılığının olup olmadığını araştırmak üzere 28 soru içeren bir anket hazırlanmıştır. Ankette öğrencilerin uzaktan eğitime katılım, eğitimin değerlendirilmesi ve derslerdeki uygulamaları içeren sorular yer aldı. Anket, ara sınavdan hemen sonra dersin ÖYS sayfalarında ilan edildi. Dersi alan öğrencilerin sayısı 115 ve ankete katılan öğrenci sayısı 42 olup ankete katılım oranı %36,5 olarak gerçekleşmiştir. Anket sorularına ait temel istatistikler ve bazı yorumlar çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anket, Koronavirüs (Covid-19), uzaktan eğitim, Laboratuvar Eğitimi, Moodle ÖYS, ödev.

Application of Online Survey during Pandemic

ABSTRACT: Due to the Covid-19 pandemic, distance education was started on March 23, 2020 with the active participation of stakeholders and in line with the infrastructure possibilities at our university. The Circuit Analysis Laboratory course in the Department of Electrical and Electronics Engineering was carried out as regular face-to-face laboratory practices from the beginning of the semester until the beginning of the pandemic restrictions (the first 5 weeks). Since the pandemic restrictions, distance education has been carried out over Learning Management Systems (LMS) with asynchronous videos, lecture notes and live course applications. In the evaluation of learning, each student was given a homework application containing a different study, instead of midterm and final exams. A questionnaire containing 28 questions was prepared to investigate whether the students also participated in the discussions about distance education and exams in the public. The questionnaire included questions about students' participation in distance education, evaluation of education, and practices in lessons. The questionnaire was announced on the LMS pages of the course right after the midterm exam. The number of students taking the course was 115, but the number of students participating in the survey was 42, and the rate of participation in the survey was 36.5%. Basic statistics and some comments regarding the survey questions have been added at the end of the study.

Key Words: Survey, Coronavirus (Covid-19), Distance Education, Laboratory Training, Moodle LMS, Assignments

GİRİŞ (INTRODUCTION)

Pandemide Uzaktan Eğitime Geçiş Süreci (Transition to Distance Education in Pandemic)

Yeni tip koronavirüs pandemisi, üniversitelerdeki eğitimi kesintiye uğrattı ve değişime zorladı (Tarhan, 2020). Bulaşma riski nedeniyle ve Sağlık Bilim Kurulunun önerisiyle önce 16 Mart'ta okullar bir haftalığına kapatıldı. Sonra yükseköğretimde Uzaktan Öğretim Yol Haritası çizilerek (YÖK, 2020) beş alanda (Mevzuat, altyapı, insan kaynakları, içerik ve uygulama) gerekli düzenlemeler ve alınan kararlar çerçevesinde tüm öğretim kademelerinde 23 Marttan itibaren tamamen uzaktan eğitime geçildi. Eğitim faaliyetlerini, koronavirüs tehlikesine karşı, can güvenliğini riske atmadan bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak sürdürme imkânının olması bu kararda etkili oldu (Emin, 2020). Okulların kapanmasının ani etkilerini hafifletmek ve eğitimin devamlılığını sağlamak üzere, uzaktan eğitim seçeneği kurumlar, yöneticiler ve uzmanlar tarafından da teşvik edildi (Unesco, 2020). Böylece Uzaktan Eğitimin, kriz süreçlerinde eğitimi destekleme, geliştirme ve etkinleştirme potansiyeline sahip olması vb. nedenler, uzaktan öğretim yaklaşımının kolay ve uygulanabilir çözüm olarak devreye girmesini sağlamıştır (Yamamoto, 2020).

Türkiye'de Uzaktan Eğitim (Distance Education in Turkey)

Yükseköğretimde zaten var olan açık, uzaktan ve harmanlanmış eğitim sistemlerini yürüten Üniversiteler açısından, tamamen uzaktan eğitime geçiş kolay olmuştur. Kurumların hazır bulunuşluklarıyla orantılı olarak, özellikle üniversiteler hızlı bir şekilde uzaktan eğitime geçiş yapabildiler (Tarhan, 2020). Acil planlamalar ve mevcut yetenekler ortaya konarak kısa sürede gerekli tedbirler alındı ve uzaktan eğitim aktif hale getirdi (Dikmen ve Bahçeci, 2020). Bu sayede, belirli bir aşamaya gelmiş olan uzaktan eğitimde, koronavirüs baskısı ile dijital dönüşüm hızlanmıştır.

Türkiye'deki üniversitelerin çoğunluğu gerekli teknolojik alt yapıya sahip olması ve açık veya harmanlanmış eğitim uygulamalarını zaten yapıyor olmaları, uzaktan eğitime geçişi kolaylaştırdı. Ayrıca Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) 'nun iki yıl öncesinde uygulamaya koyduğu "Dijital Dönüşüm Projesi" ile yeni üniversitelerde bu açığı kapatma yolunda önemli adımlar atmıştı. Pandemide YÖK, eğitim ve öğretime muhtemel etkileri üzerine belli senaryolar üzerinde çalışma başlatmış ve üniversitelerdeki UZEM'ler (Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezinin) etkin hale getirilmiştir (YÖK, 2020). Bu süreçte yapılan araştırmalar, uzaktan eğitim merkezlerinin ders içerikleri, senkron eğitim ve altyapı başta olmak üzere, yoğun bir çalışma gerçekleştirdikleri, belli aşamaları kaydettikleri görülmekle birlikte, yeteri kadar uzman eleman, ders materyali ve sunum teknolojisi bakımından eksiklikleri olduğunu göstermiştir. Örnek olarak Articulate, Captivate, iSpring gibi zengin çoklu ortam araçları kullanılarak eğitim içerikleri hazırlanmalı ve bu sunumları yapacak öğreticilerin desteklenmesi gerekli görülmektedir (Yamamoto, 2020).

Uzaktan Eğitimin Yeterliliği (Competence of Distance Education)

Uzaktan eğitimde senkron dersler, eğitici ile öğrencilerin internet üzerinden canlı olarak karşı karşıya olduğu sınıf uygulamasıdır. Senkron ders için her iki tarafın hazır oluşlukları yanında teknolojik alt yapılarının uygunluğu da gerekir. Eğitici, normal ders anlatımının dışında, bir DJ gibi ders araçlarını kullanabilme ve online ortamda sınıfı yönetme becerilerini kazanmış olması gerekir. Online dersin, eğitici ile karşılıklı soru-cevap dışında yüz yüze derste yapılamayan anket, kısa sınav uygulamalarını gerçekleştirebilme avantajları vardır. Uzaktan eğitim sürecini başında kısa bir hazırlıktan sonra dersler çoğunlukla asenkron olarak ve ÖYS'nin tüm yetenekleri kullanılmadan yapıldı. Bunun yanında eğitimin ölçüm ve değerlendirmesi aşamasında bir miktar belirsizlik altında sınavlar etkin şekilde yapılamadı.

Toplum olarak, bu dönemde üniversitelerin ve özellikle Milli Eğitimin gerçekleştirdiği uzaktan eğitim uygulamaları tanınmış, uzaktan eğitim hizmetlerinin önemi anlaşılmış ve yapılabilirliği kabul edilmiştir. Bununla birlikte uzaktan eğitimde niceliğin yanında aynı zamanda niteliğin de önemi görülmüş ve

sorgulanmaya başlamıştır. Pandemi sürecinin uzaktan eğitim veren akademisyenler ve eğitim alan öğrenciler üzerindeki etkileri ve değişkenlerin aracılık rolünün araştırılması gerekli görülmüştür (Dikmen ve Bahçeci, 2020).

Pandemiden önce sınavlar örgün sisteme göre hazırlanmakta ve sınıflarda kontrollü ve şeffaf bir şekilde yapılmaktaydı. Bununla yanında harmanlanmış derslerde internet üzerinden dönem içi ödev ve kısa sınav gibi uygulamalar yine sınıfta ve belli kontroller dâhilinde idi. Pandemiye gelindiğinde dersler belli oranda gerçekleştirilebildi, ancak genel olarak sınavlarda yeterli denetim yapılamadı. Uzaktan eğitim için etkili bir şekilde ölçme ve değerlendirme kurgulanamadı. Çünkü kısa vadede geçici bir çözüm olarak bakıldı. Ancak pandeminin devamında, bu şekildeki uzaktan eğitimin sürdürülmesi mümkün değildir. Bu geçiş döneminin ardından süreklilik kazanacak olan ve yeni normal olarak adlandırılan devre için gerçekçi çözümler üretilmelidir. Her şeye rağmen salgın nedeniyle yaşadığımız bu zorunlu süreç bize, temel ve orta düzey eğitimin en azından bir bölümünün uzaktan eğitimle yapılabileceğini gösterdi. Yeni normal devrede yüz yüze eğitim daha az ama daha değerli hale geleceğini görebilmekteyiz. Nitekim bütün dünyada yüz yüze eğitimle uzaktan eğitimin iç içe olduğu karma bir modele doğru gidilmektedir. Covid19 salgının sağladığı adaptasyonla dijital öğrenme deneyimleri geliştirilecek ve dijital öğrenme, yenilenen teknoloji ve sistemlerin de katkısıyla işlevselliği artarak ana öğrenme yapısı haline gelecektir (Yamamoto, 2020). Bu sayede öğrencilere, sosyal ve duygusal öğrenme deneyimleri ile tasarım ve beceri aktiviteleri için zaman ve imkan kazandırma şansımız olacaktır.

Sınavlar, Öğrenciler, Beklentiler ve Anket (Exams, Students, Expectations and Survey)

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, öğrenme sürecini, gelişimini ve ne ölçüde gerçekleştiğini bulmak, neyi ne kadar öğrendiğini belirlemek, eğitimin verimliliğini tespit etmek ve eğitim sürecindeki hataları ortaya çıkarmak için yapılmaktadır. Uzaktan eğitimde öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını nasıl ve ne ölçüde karşılayabildiği, ne ölçüde geri besleme alınabildiği, ders başarılarını ölçme ve değerlendirme işlemlerinin nasıl gerçekleştirildiği hakkında ciddi belirsizlikler vardır ve bunlar hakkında kapsamlı araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Dijital dönüşümde etkili öğrenmenin nasıl olacağı, öğrenmenin gerçekleştiğinin nasıl ölçüleceği, sınav ve değerlendirmelerin nasıl yapılacağı sorularına en doğru cevaplar bulunmalıdır.

Kim ve diğ. (2008), öğrenci başarısının değerlendirilmesinin öğretimin ayrılmaz bir parçası olduğuna işaret ederek değerlendirmenin rolü ve çevrimiçi öğrenme ortamı içinde test, ödev, elektronik portföy, çevrimiçi tartışma, öz değerlendirme, takım ve akran değerlendirmesi yöntemlerinin kullanılarak nasıl yapılması gerektiğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koymuşlardır.

Karşılaştığımız kısıt ve problemleriyle yaşadığımız bu pandemi dönemi, eğitim örgütlerini öğretim yöntem ve tekniklerini değiştirmeye, programlarını gözden geçirmeye zorluyor. Bu yeni dönemde, kendi kimliğimizi koruyarak etkin bir biçimde yerimizi almalıyız. Öğrencilerimizi bir yandan çağın gereği dijital dünyaya hazırlarken, diğer yandan öz değerlerine sahip çıkan ve bu değerleri özümseyen, insanlığın ortak değeri olması gereken erdemlere sahip olarak yetiştirmeye çalışmalıyız (Dönmez, 2020).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, önlisans ve lisans programları için çevrim içi sınav ve ödev uygulamaları için tavsiye ve yönergeler yayınlamıştır. Buna rağmen, ülkemiz kamuoyunda pandemi döneminde yapılan internet tabanlı sınav uygulamalarına ilişkin sınavların güvenliği hakkında endişeler ve tartışmalar yer almıştır. Bu tartışmalarda, sınav sorularının sosyal medya gruplarında ve kapalı gruplarda paylaşıldığı, geçmiş yıllarda sorulmuş aynı soruların tekrar sorulduğu, ücret karşılığında başkasının yerine sınava girme olaylarının olduğu, yaygın bir şekilde kopya çekildiği, öğrenci başarısının objektif olarak belirlenmediği, soruların çözümlerine internet üzerinden kolaylıkla erişilebildiği iddia edilmektedir. Bu tür online ve denetimsiz sınavlarda, sınavın güvenliği ile güvenilirliğinin sağlanması ve objektif bir uygulama olması bakımından gerekli koşulların sağlanması büyük önem taşımaktadır (Can, 2020).

Bu pandemide sürecinde sınavlar geleneksel alışkanlıklar etkisinde hazırlandı ve genelde denetimsiz bir şekilde gerçekleştirildi. Bu durumda öğrenmenin ne ölçüde sağlandığı doğal olarak bir sorgulama konusu haline geldi. Yapılan değerlendirme ile verilen notların adaletli olmadığı endişesini doğurdu.

Çünkü sınav yerine yapılan ödev veya online sınav uygulamaları bir şekilde etkisiz hale geldi, hatta bir formaliteye dönüştü. Bu ara dönemde bazı sınıflarda öğrencilerin, tüm derslerden AA başarı notu aldığı gözlemlendi. Bu durum yapılan eğitimin ve sınavların, güvenilirliğini ve geçerliliğini ciddi şekilde tehlikeye atmıştır.

Bu çalışmada zorunlu olarak aniden yapmak durumunda kaldığımız uzaktan eğitimin hakkında önemli bir paydaşı ve araştırılacak verilerin kaynağı durumunda olan öğrencilerle bir anket yaparak, onların görüşlerini almak ve sorunlar hakkında düşüncelerini ortaya çıkarmak amaçlandı. Malum olduğu üzere anket, doğrudan birincil kaynaktan düzenli ve sistematik bir veri toplama yöntemidir. Eğitim süreçlerini değerlendirmenin yollarından birisidir, ancak anketin iyi hazırlanması ve güvenilir olması gerekir. İnternet üzerinden yapılan anketler hızlı, etkin ve düzenli kayıtları nedeniyle önem kazanmaktadır (Ezginci, 2013).

Öğrenciler mail, sms, whatsApp ve cep telefonu üzerinden eğitimcileri ile iletişim kurabilmektedirler. Anketin farkı ise dolaylı olarak ve kümülatif sonuçlara göre eğiticiye mesaj verebilme özelliğine sahip olmasıdır. Eğitici ile öğrenciler arasında daha objektif bir değerlendirme ve bir diyalog yolu olabilir. Anketlerin doğru bir şekilde düzenlenmesi ve değerlendirilmesi ile ihtiyaç duyulan çıkarımlar elde edilebilir. Böylece anket etkileşimini takiben sonuçların uygulamaya geçirilmesi, eğitimin sağlıklı yürütmesine katkı sağlayacaktır.

MATERYAL VE METOD (MATERIAL AND METHOD)

Elk.-Elt. Mühendisliği bölümünde Devre Analizi Lab. Dersi, dönem başında ilk 5 hafta normal, yüz yüze laboratuvar uygulamaları olarak gerçekleştirilmiştir. Uzaktan eğitim başladıktan sonra dersler, Öğrenim Yönetim Sistemleri (ÖYS) üzerinden yürütüldü. Deney çalışmaları için videolar çekildi, ÖYS'ye aktarıldı ve asenkron olarak sistemde öğrencilere sunuldu. İlave olarak, canlı derslerde deney ile ilgili örnek soru çözümleri yapıldı, diğer yardımcı materyaller dosya olarak eklendi. Dönem başında yüz yüze eğitim sürecinde laboratuvar, deney öncesi, deney sırası ve deney sonrası çalışmaların değerlendirilmesi ile öğrencilerin performans notu belirlenmişti. Vize ve final sınavları, ödev uygulaması yöntemiyle yapıldı. Ara sınav notu, pandemiden önce aldığı performans notu %40 ve pandemide aldığı ödev notu %60 oranında etki etmesiyle elde edilmiştir. Pandemi sırasındaki ara sınav ödevinde, her öğrenci farklı olmak üzere bir konu derleme çalışması ile her öğrenci farklı konfigürasyonda bir DC devresine ait problemin analiz edilerek çözümü istenmiştir (Şekil 1). Derleme özeti, sınırlı bir konuda tanım, ilgili konuyu formül ve grafiklerle açıklama ve örnek bir problem çözümü içermektedir.

OGRENCİNO	Ödev konusu
111202009	DC da seri RC devresi, R üzerinde oluşan akım, gerilim
121202102	DC da seri RC devresi, C üzerinde oluşan akım, gerilim
121202103	DC da seri RC devresi, zaman sabiti, RC gerilim
131202110	DC da seri RL devresi, R üzerinde oluşan akım, gerilim
141202081	DC da seri RL devresi, L üzerinde oluşan akım, gerilim
151202035	DC da seri RL devresi, zaman sabiti, RL gerilim
151202052	AC seri RC faz ve fazör işlemleri
151202111	AC seri RL faz ve fazör işlemleri
151202113	AC seri RLC faz ve fazör işlemleri ($V_C > V_L$)

Şekil 1. Ara Sınav için Öğrenciler Verilen Derleme ödevi konu listesi

Figure 1. Compilation Homework Subject List Given to Students for Midterm Exam

Toplam katılımın 115 öğrenci olduğu ara sınavlarında, sınıfın yüz yüze laboratuvar performans not ortalaması, 29,9/40 (%75) ve bu notlara ait standart sapma 9,07 olarak bulunmuştur. Pandemi döneminde ara sınavda verilen ödev uygulamasına ait sınıf ortalaması ise, 44.2/60 (%74) ve bu dağılımın standart sapması 12,44 olarak gerçekleşmiştir. Buradan pandemi öncesi ve pandemi sonrası etkinliklerde elde edilen not başarı oranı yaklaşık aynı olmuştur. Bu sonuç her iki ödevin düzeyleri aynı olduğunun bir

göstergesi kabul edilebilir. Her iki grubun notları arasındaki ilişkiye (korelasyona) bakıldığında ise $r=0,20$ değeri elde edilmiştir. Bu sonuç iki değerlendirme yöntemi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını söyler. Yani bu sonuca göre ilk uygulamada alınan notlar ile ikinci uygulamada alınan notların paralel olmadığını göstermektedir. Bir başka ifade her iki çalışmada öğrencilerin aynı oranda başarı göstermediklerini ifade etmektedir. Bazı öğrencilerin notu yükseldi, bazılarınınki düştü, bazılarınınki de aynı seviyede kaldı demektir. Bir başka yönden baktığımızda yüz yüze yapılan uygulama ile ödev ile yapılan uygulamaya öğrencilerin reaksiyonu bir birinden farklı gerçekleşmiştir.

Anket soruları genel olarak öğrencilerin uzaktan eğitime katılımlarını, uzaktan eğitim programını değerlendirmelerini ve uzaktan eğitim uygulamasından memnuniyetlerini, yaşadıkları sorunlarını ve onların bakışı ile gördükleri eksikliklerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Ayrıca pandeminin bu ilk döneminde tartışılara konu olan sınav uygulamaları ve bu sınavların değerlendirilmesi, öğrenciler arasında nasıl bir yansıma oluşturduğu ortaya çıkarılmak istenmiştir.

Öğrencilerin bu süreçte yapılan uzaktan eğitim uygulamaları, ders ve sınavlar hakkındaki görüşlerini almak üzere Çizelge 1’de listesi verilen anket soruları hazırlanmıştır. Anket soruları genel etik konular, dersler ve sınavlar hakkında bazı öğrenci tutumlarını sorgulayan soruları içermektedir. Bu anket soruları üniversitenin ÖYS üzerine yüklenmiş ve Şekil 2’de gösterildiği gibi, online olarak öğrencilerin gönüllü kullanımına açılmıştır.

Şekil 2. Online Anket sayfasından bir kesit

Figure 2. A snippet of the Online Survey page

Çizelge 1’de verilen 28 adet anket sorusu ÖYS’de tek bir sayfa olarak öğrencilere sunulmuştur. Ankete katılan öğrenciler eksiksiz olarak tüm soruları işaretlemiştir. Sorular için 1 den 5’e -en olumsuzdan en olumluya- artan sırada seçenekler sunulmuştur. Dersi alan öğrencilerin sayısı, 115 ve ankete katılan öğrenci sayısı, 42 ve katılım oranı $[42/(115) = \%36,5]$ olarak gerçekleşmiştir. Anket çalışması, uzaktan eğitim sırasında ve vize sınavları yapıldıktan sonra başladı, final sınavlarına kadar devam etmiştir.

Çizelge 1’de anket sorularının yanı sıra, ankette elde edilen veriler kullanılarak, her bir ankete ait ortalama ve standart sapma değerlerine de yer verilmiştir. Bunlara ilaveten en yüksek ve en düşük değerli ortalama ve standart sapma değeri gösteren anketlerin grafik dağılımları da bulgular bölümünde gösterilmiştir.

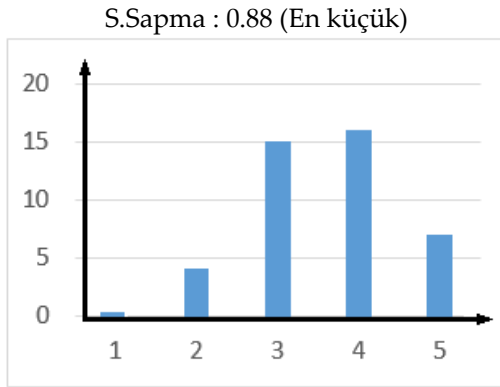
Çizelge 1. Anket Soruları, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri*Table 1. Survey Questions, Mean and Standard Deviation Values*

Sıra No	Anket Soruları (PD: Pandemi Dönemi)	Ortalama	Standart Sapma
1	PD'nde dersleri düzenli ve yoğun şekilde takip edebildiniz mi?	3,14	1,18
2	Uzaktan eğitimde canlı dersler yeterli işlenebildimi?	3,4	1,15
3	Genelde Uzaktan eğitimde canlı derslere bağlanmakta sorun yaşadınız mı?	2	1,25
4	Ödev ve sınavların değerlendirmesinde objektif ölçüler bulunmalı ve adil olmalıdır.	4,29	0,94
5	Bazıları maharet sanıyor ama Kopya çekmek övünülecek bir şey değildir.	4,57	0,91
6	Kopya çekme ve paylaşımlar bir çeşit sahteciliktir ve haksızlığa sebep olmaktadır.	4,52	1,06
7	Kopya çekenler az çalışsan, notları düşük ve kendine güveni olmayanlardır	4,36	1,21
8	Bu yeni şartlar ve eğitim sistemi kopya çekmeye zorluyor	2,19	1,31
9	Sınav ve ödevlerden emeğimin karşılığını alamıyorum	2,33	1,36
10	Normal zamanda Öğrenciler zayıf almamak için kopya çekiyor	3,02	1,35
11	Sınav ve ödevlerde küçük hatalardan çok not kırılması bizi endişendiriyor	3,98	1,2
12	Bu dönem notlarım yükseldi	3,62	0,88
13	PD'nde genelde herkes kopya çekiyor ve paylaşıyor	2,02	1,22
14	Ödev ve sınavlar anlaşılır, yapılabilir ve bilgi-beceri seviyelerini ortaya çıkarabilir olmalıdır.	4,36	1,1
15	Kopya ve paylaşımlarda arkadaşların teşvik ve zorlaması oluyor	1,88	1,19
16	Sınav ve ödevler öğrenciyi ölçmekten ziyade, zor ve kopyacılığı teşvik edecek şekilde hazırlanmaktadır	2,43	1,29
17	Devre Analizi Lab dersinde öğretim elemanlarının performansını başarılı buluyormusunuz	3,67	1,16
18	Sizce Devre Analizi Lab dersinde vize notları çalışmayanla çalışanı ayırtırdımı?	3,62	1,4
19	Genel olarak (pandemi haricinde) sınavlar ve değerlendirmeleri ezberciliği teşvik etmektedir	3,86	1,2
20	PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamaları araştırma yönümü artırmaya neden oldu	4,26	1,08
21	PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamalarında, normal duruma göre daha çok çalışma fırsatım oldu	3,88	1,31
22	PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamalarında verilen süreler tam olarak yeterli geldi	3,36	1,38
23	PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamaları (şu ana kadar yapılanlar) çok emek istiyordu, zorlandım	3,4	1,04
24	PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamaları kendimi gerçekleştirilmeme ve geliştirmeme yardımcı oldu	3,79	1,09
25	PD'nde herbir ödev ve sınav için en fazla bir gün harcadım	2,31	1,35
26	PD'nde Ödev ve sınavları çoğunlukla ders notları ve internetten araştırarak yaptım	4,14	0,95
27	PD'nde Ödev ve sınavları çoğunlukla arkadaşlarıma danışarak yaptım	2,14	1,05
28	Sizce PD'nde Ödev ve sınavlar para karşılığı mı yapılmaktadır	1,55	1,02

BULGULAR (RESULTS)

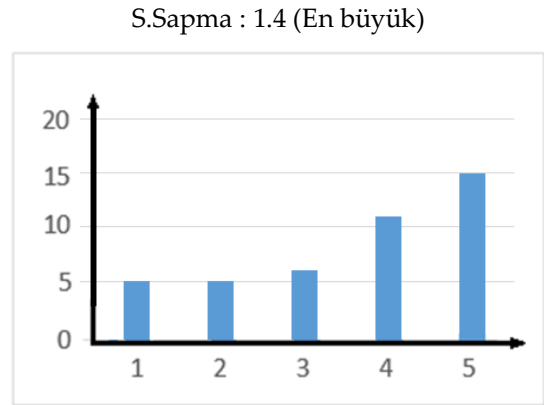
Bu anket çalışması, dönem arasında aniden uzaktan eğitime geçiş yapıldığından, önceden hazırlığı ve tasarımı yapılamamıştır. Bu nedenle istatistiksel değerlendirmenin en temel iki parametresi olan ortalama ve standart sapma değerleri üzerinden, yüzeysel olarak, mümkün olabilen çıkarımlar ve yorumlar yapılmıştır. Çizelge 1 incelendiğinde, öğrencilerin anketlerdeki ilk üç soruya verdikleri cevaplardan, pandemi döneminde uzaktan yapılan eğitimde derse katılımın ve sağlanan eğitim uygulamalarının yeterli görüldüğü anlaşılmaktadır. Anketteki 12. Soru olan "Bu dönem notlarım yükseldi" ifadesine verdikleri değerlendirme 3,62 ve buna ait standart sapma 0,88 olmuştur. Bu 12. soruya verilen notların dağılımı Şekil 3'de gösterilmiştir. Bu öğrencilerin en yüksek uzlaşa sağladığı sorudur. Değerlendirmelerde en çok standart sapmaya sahip olan, "Sizce Devre Analizi Lab. dersinde vize notları çalışmayanla çalışanı ayırtırdı mı?" sorusudur, buna ait standart sapma 1,4 olarak gerçekleşmiştir.

Öğrenci görüşlerinin en çok sapma gösterdiği bu soruya verilen ortalama değerlendirme notu, ilginç bir şekilde i önceki soruda olduğu gibi 3,62 olmuştur (Şekil 4).

Şekil 3. 12 nolu anket dağılımı

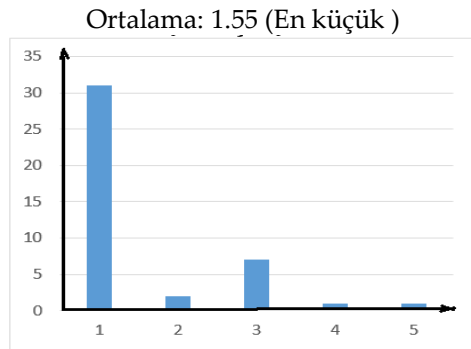
Figure 3. 12. survey distribution

Şekil 4. 18 nolu anket dağılımı

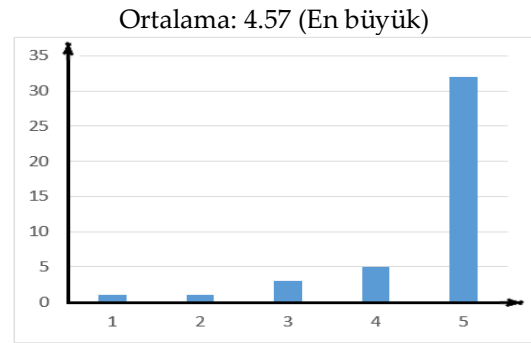
Figure 4. 18. survey distribution

Anket soruları içinde en düşük ve en yüksek ortalama değerler, en dikkat çekici sorular olmak durumundadır. Şekil 5’de “Sizce PD’nde ödev ve sınavlar para karşılığı mı yapılmaktadır” sorusunun en düşük ortalama verilerle cevaplanmıştır. Şekil 6 ise ankette en çok geçen kopya ve internetten soru-cevap paylaşımı hakkında fikir verebilecek olan “Bazıları maharet sanıyor ama Kopya çekmek övünülecek bir şey değildir” sorusuna öğrenciler en yüksek değerlendirme ile hayır cevabı vermiş olmaktadır.

Şekil 5. 28 nolu anket dağılımı

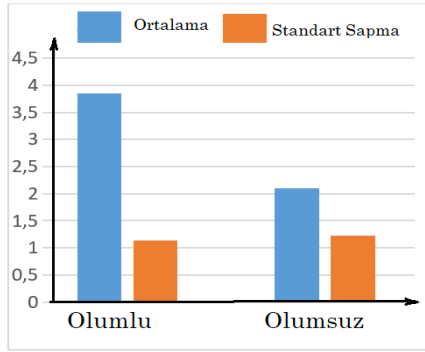
Figure 5. 28. survey distribution

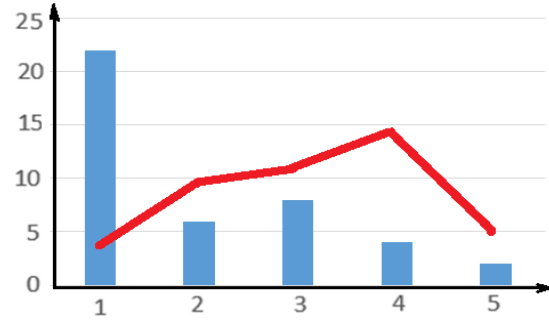
Şekil 6. 5 nolu anket dağılımı

Figure 6. 5. survey distribution

Ankette öğrencilerin uzaktan eğitim, etik değerler, okul ve dersler hakkındaki olumlu yön ile, buna karşın olumsuz durumları ifade eden sorular gruplandırılmış ve sonuçları Şekil 7’de gösterilmiştir. Olumlu yönde 5, olumsuz yönde 1, en iyi anlamındadır. İstatistikte her ikisi içinde standart sapma aynı çıkmıştır. Şekil 8’de farklı iki yönelimli anket sorusunun dağılımları karşılaştırılmak için aynı grafiğe yerleştirilmiştir. Olumlu yöndeki soru, “Uzaktan eğitimde canlı dersler yeterli işlenebildi mi?”, olumsuz yönde beklenenin sorusu “Genelde Uzaktan eğitimde canlı derslere bağlanmakta sorun yaşadınız mı?” şeklinde idi. Olumlu cevabın 5’e yaklaşması ile olumsuz cevabın 1’e yaklaşması aslında aynı cevap demektir ki bu anketi öğrencilerin dikkate alarak işaretleme yaptıklarının bir göstergesidir.

Şekil 7. Müsbet-Menfi kanaatler
Figure 7. Positive-Negative opinions

Şekil 8. Ters yönde benzer iki soruda dağılım
Figure 8. Distribution in two opposite similar questions

Anket sorularını kabul görmüş etik değerler, olaylara etki eden faktörler ve bunların sonuçları başlıkları altında gruplandırdığımızda Çizelge 2'yi elde ediyoruz. Çizelge 2'den idealler, etkenler ve neticeleri olarak veya yapılması gerekenler, etkenler altında bir miktar olumsuz etkilenerek sonuçlanıyor anlamı çıkarılabilir.

Çizelge 2. Etik değerler, etkenler ve neticeleri

Table 2. Ethical values, factors and consequences

Konu	Anket Soruları	Ortalama	Standart sapma
Kabul edilmiş ve etik değerler	4,5,6,7	4,435	1,03
Etkenler, faktörler	8,9,10,11,15,19	2,877	1,27
Sonuçlar, görüşler	12,20,21,24	3,887	1,09

Anket sorularından genel durum ve öğrenci görüşlerini almak olmasının yanı sıra, pandemide yapılan sınav ve ödevlerde öğrencilerin çözümleri paylaşımları, bunların devamında normal bir not dağılımının oluşmaması nedeniyle eğitimi sorgulama amaçlı olarak hazırlanmıştır. Alınan cevaplara bakıldığında kopyacılığın etik olmadığı öğrenciler tarafından kabul edilmekte, ancak sınavlarda zorlandığı, zayıf alma endişesi, bazı arkadaşlarının yapması veya teşvik etmesi gibi etkenler nedeniyle kısmen kopya çekme ve soru-çözüm paylaşımı olduğu anlaşılabilmektedir. Ancak bu anket çalışmasına göre bu öğrenciler arasında sosyal medyada yer aldığı gibi para ile ödev veya soru yaptırılmadığı anlaşılıyor. Buradan bu yanlış tercihe gerek olmayacak şekilde, yani çok zor olmayan ve yapılabilir düzeylerde soru-ödev verildiği sonucu da çıkarılabilir.

Anketlerdeki bir başka dikkat çekici olumlu gözlemler ise, [20,21,22,23,24,26.] sorulara bakıldığında, PD'nde yapılan ödev ve sınav uygulamaları ile öğrencilerin, eğitimcileri memnun edecek davranışlar kazandığı söylenebilir. Bu davranışlar arasında araştırmaya daha fazla vakit ayırmaları, bazı derslere daha fazla çalıştığı, sınavlar için daha çok emek harcadığı ve emeklerinin karşılığını aldıklarına inandıkları gibi pozitif yorumlar elde edilmiştir.

SONUÇ ve TARTIŞMALAR (RESULTS and DISCUSSIONS)

Yapılan anket çalışmasında en yüksek, en düşük ortalama ve standart sapma gösteren sorular dikkat çekmektedir. En yüksek ortalama, kopyanın yanlış olduğunu (4,57) ifade eden 5. anket sorusudur. En düşük ortalama ise ödevlerin para karşılığı yapıldığı, 1,55 değerlendirmesi ile aslında ters yönde hayır cevabının verildiği sorudur. En yüksek uzlaşma ise notların yükseldiğini ifade eden 12 nolu soruda gerçekleşmiştir. En az uzlaşma ise sınavların çok çalışsanla, az çalışsanı ayırt etmesi ile ilgili olan 18. anket sorusudur. Öğrencilerin etik değerleri ifade eden anketlerde 4,44 değerlendirme ile uzlaşma içinde olmalarına rağmen başarıya etki eden faktörler bağlamındaki sorularda 2,8 değerlendirme ve 1,27'lik sapma ile görüş ayrılıkları olduğu görülmüştür. Bunlara ilaveten, anket sonuçlarından öğrencilerin uzaktan eğitime bağlanmakta ve uyum sağlamakta zorlanmadıkları, ödev ve sınav uygulamalarından

genel olarak memnun oldukları, normal döneme göre araştırma yapma imkanlarının ve isteklerinin arttığı şeklindeki olumlu çıkarımlar elde edilmiştir.

Koronavirüs salgını, ülkemizdeki eğitim kapasitesini ve üretebileceği tepkiyi ortaya koymuş, uzaktan eğitimdeki eksiklikleri ve geliştirilmesi gereken yönlerini göstermiştir. Yeni normale doğru giderken, her bir öğrenci için internet ve alt yapı erişim ve imkânının sağlanması, öğrenci merkezli eğitim, uzaktan eğitime uygun içerik ve materyallerin üretilmesi, ölçme - değerlendirme araç ve yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Can E. (2020) Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, AUAd 2020, Cilt 6, Sayı 2, 11-53
- Dikmen S., Bahçeci F., Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yükseköğretim Kurumlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejileri: Fırat Üniversitesi Örneği, *Turkish Journal of Educational Studies*, 7 (2) Mayıs 2020.
- Dönmez B., “Pandemi döneminde uzaktan eğitim ve Türkiye’de eğitimin geleceği”, <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/pandemi-doneminde-uzaktan-egitim-ve-turkiyede-egitimin-gelecegi-41529246> (Son Erişim tarihi: 6 Haziran 2020).
- Emin M.N., Koronavirüs Salgını ve Acil Durumda Eğitim, SETA Perspektif, Nisan 2020, Sayı 268.
- Ezginci Y., İnternet Destekli Temel Bilgisayar Bilimleri Dersinde Anket Uygulaması, *Akademik Bilişim 2013 – XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, sayfa 487-490, 23-25 Ocak 2013 – Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Kim N., Smith M.J., K. Maeng (2008) Assessment in Online Distance Education: A Comparison of Three Online Programs at a University, *Online Journal of Distance Learning Administration*, Volume X1, Number I, Spring 2008
- Tarhan N., “Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitimde Model Oluşturduk”, <https://uskudar.edu.tr/tr/icerik/5313/pandemi-doneminde-uzaktan-egitimde-model-olusturduk>, (Son Erişim tarihi: 6 Haziran 2020).
- UNESCO. (2020), “Education: From disruption to recovery”, <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> (Son Erişim tarihi: 6 Haziran 2020).
- Yamamoto G.T., Altun D., Koronavirüs ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi, *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, Nisan 2020, Cilt 3, Sayı 1, Sayfa: 25-34.
- YÖK, 2020, Pandemi Günlerinde Türk Yükseköğretimi, <https://covid19.yok.gov.tr/Sayfalar/HaberDuyuru/pandemi-gunlerinde-turk-yuksekogretimi.aspx>, (Son Erişim tarihi: 15 Eylül 2020).